

„Soča“ izhaja vsak petek in velja
za pošto prejemana ali v Gorici na dom
pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „po-
slanicah“ se plačuje za navadno tristop-
no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za več črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po
10 soldov v Gorici v tobakarnici v go-
sposki ulici blizu „treh kron“, in
na starem trgu. — V Trstu v tobakarni-
ci „Via della caserma 3“.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo
uredništvu „Soče“ v Gorici v Hilarijanski
tiskarni, naročnina pa opravištvu „Soče“
na Koroški v Stica — vi hiši št. 10 II.
nadst.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj
se blagovoljno frankujejo. — Delalcem
in drugim nepremožnim se naročnina
zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Iz državnega zbora.

Od 22. marca ima zbornica poslancev opraviti z
zemljiškim davkom. Najprej gre določiti, kolika naj
bo glavna vsota vsega zemljiškega davka. Vlada
je predlagala 37½ milijonov. K glavni debati oglo-
silo se je bilo veliko govornikov z desnice in leve.
Vedelo se je že naprej, da ta obravnava vzbudi ve-
like in hude boje med vladi prijazno in nasprotno
stranko. Znano je, da so ustavoverci hoteli vlado
vreči ravno z zemljiškim davkom. Že v jeseni so za-
čeli koledovati in kmete ščuvati proti vladi in sedanji
večini. Na shodih so mnogo, mnogo govorili in lagali,
po časnikih pa šuntali in dražili, da je bilo strah.
Ker bodo morale po novi meri nekatere dežele plače-
vati več davka, mislili so nemški nacionalci, da se
bo desnica drž. zbora sprla in razdvojila, in da takó
spodkoplje tudi vlado. Našim nasprotnikom je do-
zdaj še vsaka spodletela; zato pa so imeli zdaj naj-
veče in zadnje upanje, da pridejo zopet na vrhunc.

Vlada pa je modro ravnala. Ona glavne vsote
zemljiškega davka ni povišala. Država tudi v pri-
hodnje ne bo dobivala več davkov, nego sedaj. Raz-
loček je samo ta, da so prej nekatere dežele bile pre-
obložene z davkom in sicer na korist drugih in na
lastno škodo, in da po novi meri se te krivice
bitveno odstranijo. One dežele, kakor gornja in spod-
nja Avstrija in pa Štajerska, bodo res odslej, plače-
vale več davka; ali ta povišek ne zadene deželo am-
pak posamezne in sicer one kmete, katerim so se zbolj-
šala zemljišča. Po takem se ne godi nobeni deželi
krivica, ako so prav vcenjevali in tarife primerno do-
ločevali. In to se je v obče vršilo. Češka bo plače-
vala par milijonov manj, kot doslej, Kranjska tudi in
še neke dežele. Zarad tega pa se take dežele ne nimajo
nikomur zahvaljevati, ker so jim odstranili samo do-
sedanje krivice.

In dasi je tedaj novi davek razdeljen pravičniše,
kot nikdar poprej, i: dasi bi bila morala vsaka vlada
skrbeti zato, da se odpravijo krivice in naložijo enaka
bremenja, vendar vladni nasprotniki niso mirovali, se-
daj pa večino razkosati in takó vlado vničiti. Zlasti
so ustavoverci pregovarjali nemške poslance s Pem-
skega, da naj glasujejo vladnemu predlogu o glavni
vsoti 37 in pol mil. nasproti. Časniki ustavoverski so
bili takó drzni in hudobni, da so nagovarjali ljudstvo
in poslance nemških Pemcev, da naj bi pemska de-
žela rajše več plačevala, tedaj par milijonov
po krivici več kot doslej, nego da bi glasovali za vla-
din predlog in jo takó samo utrdili. Zató je slo.

Ali v soboto vstane v drž. zbornici med drugimi
govorniki tudi finančni minister dr. Dunajevski in
odkriva glavne grehe levičarjev, jih zavrača mojster-
sko in jih pobije takó, da so bili popolnem osupnjeni
in moralno zmagan. Razkril je njih zvijače, znane in
neznane, in dokazal povesod z določenimi dokazi in s
številkami, kje je resnica in kaka je stvar. Kakó so
levičarji kmete vzbujali krivično, posneti je tudi iz
tega, da je nek poslanec Granitsch na kmečkem shodu
stvar takó zasukaval, kakor da bi morali njegovi vo-
lilci v prih. plačevati veliko več davka. Minister Du-
najevski pa je v drž. zboru povedal, da ravno tisti
okraj bo odslej plačeval 136.340 manj nego doslej.
Večih dokazov nasprotnikom ni mogoče podajati. Zató
pa je minister med drugim tudi priporočal, da naj bi
se po šolah učili več in boljše logike nego doslej. V
svojem in vsega ministerstva imenu je tudi jasno po-
vedal, da bo sedanja vlada ostala na krmilu dalje,
nego bo ljubo levici, in da bo v tem času že še po-
kazal z novimi načrti in predlogi, kakó on umé dr-
žavno gospodarstvo, in da deluje sedanje ministerstvo
v interesu države in ne pristranskih namenov.

Za Dunajevskim so govorili še nekateri levičarji;
ali brezuspešne so bile njih prizadeve proti govoru
fin. ministra. Ostali so pobiti, in pobilo jih je tudi
glasovanje, ki se je še isti dan vršilo za prehod iz
glavne v specialno, debato Glasovalo je namreč
230 poslancev za specialno razgovorjanje; na-
sprotnih glasov so našli samo 94. Z des-
nice glasovali so skoro vsi nemško-pemski, šlezijski
in poslanci moravskih velikoposestnikov. Vlada je

torej sijajno zmagala, kakor nikoli
poprej.

Sobotno glasovanje podelilo je vladi novo moč,
in ko bi jo bilo kaj spodmaknilo, zdaj se je utrdila.
Zato pa tudi velik jok in stok v Izraelu zares izrael-
skih levičarskih glasil. Ne vedó, kakó bi se zvijali
in hudovali, zlasti nad pemske dosedanjimi tovarši.
Napovedujejo jim vojsko, češ, naj se odslej sami bran-
ijo proti Čehom in „nevarnosti za nemštvo“.

Na desnici so nekateri poslanci glasovali z levico
zarad tega, ker so od njih zastopane dežele preoblo-
žene, in po največ ker so se bali, da bi v prihodnje
zgubili svoj mandat. Odobravati pa ni tako posto-
panje, ker drugače bi se pripetilo, da bi desnica o-
stala ob drugih prilikah v manjšini.

Pri specialni debati so se trudili konservativni
poslanci, da bi se glavna vsota zemljiškega davka
zmanjšala na 36 mil. gld. 1½ mil. manj bi se raz-
merno razdelil in odbil deželam, ki bodo odslej več
plačevale. S to poljšavo bi se odbilo tudi Gorici
5000 gl. in Trstu 2000 gl. Zlasti je goriški poslanec
dr. Pajer v posebnem govoru nasvetoval znižanje za
nekaj odstotkov; za Goriško naj bi se znižali tarife
glede na njive in vinograde po 5 od sto. Predlog
njegov je podpiralo 142 poslancev; ostal je v manj-
šini za 170 glasov.

Po mnogih razgovorih v specialni debati spre-
jela se je postava po vladnem predlogu za 15 let
z veliko večino glasov tudi v drugem branji.

O drugih razpravah v drž. zboru prihodnjič.
Naj še povemo, da bo danes zopet seja, in da bo
min. Pražak odgovoril na slovensko interpelacijo.

Dopisi.

Iz goriške okolice, 23. marca. (Izv. dop.) (O
prihodnjem zemljiškem davku.) Prihodnji zemljiški
davek je zdaj, odkar je čas za ugovore proti vcenit-
vam razglašen, po vseh občinah na dnevnem redu.
Vsakdo pazljivo pregleduje svojo, za novi davek na-
značeno mu poljo; pa kako se začudi, ko zagleda na
koncu čisti prinos ali dohodek veliko več, nego je
bil prejšnji.

Vsi slovenski časniki prinašajo poduke, kako naj
se ravna posestniki pri ugovorih ali reklamacijah.
Med mnogimi vzroki, zarad katerih sme vsak ugo-
varjati, če misli, da se mu je krivica zgodila, je tudi
ta, da se namreč po pomoti o računu čistega doneska
na podlagi dotične tarife mnogokomu lahko kaka kri-
vica zgodi, ali mali posestnik tako pomoto zapazi te-
žavno, ker mu ni čisti prinos razredov posamega ob-
delovanja znan. Zategadel pa tudi ni čuda, da se
ljudstvo poprašuje, koliko razredov ima to zemljišče,
koliko ono, kako je odmerjen čisti prinos temu, kako
onemu. Zato ne bo odveč, da izročim tukaj slavnemu
občinstvu ustanovljeno tarifo (čisti prinos) goriškega
vcenitvenega okraja.

Goriški vcenitveni okraj obsega okolico goriško,
potem sodnijski okraja Ajdovščine in Kanal. Ta vce-
nitveni okraj je razdeljen v tri distrikte, to je v tri
vrstilne odseke v I., II. in III. V I. vrstilni odsek
spadajo vse katastralne občine ležeče proti poludnevju
od goriškega mesta, od Soče do katastralne občine
Vogerska in Prebačina in do Krasa; v II. vrstilni od-
sek spadajo vse občine goriške okolice, v Brdih do
Soče, potem vsa podčavenska stran od Solkana do
Hobla, in nadalje katastralne občine Gabrije pri Aj-
dovščini, Šmarje, Brje, Rihenberg, Dornberg, Preba-
čina, Gradiškuta in Vogerska; v III. vrstilni odsek
spada celi kanalski okraj in neimenovane gorske ob-
čine goriške okolice in ajdovskega okraja. Mesto Go-
rica in katastralna občina Staragora spadati v lasten
cenilni okraj.

Zdaj navedem čisti prinos po vrstilnih odsekih.
V I. vrstilnem odseku je ta-le vcenitev: Pri njivah
je odmerjen čisti prinos od I. razreda 25 gl., od II.
razreda 20 gl., od III. razreda 14 gl., od IV. razreda
8 gl. in od V. razreda 3 gl. 30 kr. Pri senožitih:

od I. razreda 28 gld., od II. razreda 20 gld., od III.
razreda 14 gld. in od IV. razreda 7 gl. 50 kr. Pri
vrtilih: od I. razreda 35 gld., od II. razreda 25 gld.,
od III. razreda 20 gl. in od IV. razreda 16 gl. Pri
vinogradih: od I. razreda 25 gl., od II. razreda 20
gl., od III. razreda 15 gl., od IV. razreda 10 gl., od
V. razreda 6 gl. in od VI. razreda 3 gl. 50 kr. Pri
pašnikih: od I. razreda 8 gl., od II. razreda 3 gl. 30
kr., od III. razreda 1 gl. 50 kr., od IV. razreda 50
kr. in od V. razreda 25 kr. Pri gozdi: od I. raz-
reda 8 gl. 50 kr., od II. razreda 6 gl. 50 kr. in od
III. razreda 3 gl. 10 kr.

V II. vrstilnem odseku pri njivah: od I. razre-
da 25 gl., od II. razreda 20 gl., od III. razreda 16
gl., od IV. razreda 12 gl., od V. razreda 9 gl., od VI.
razreda 6 gl. in od VII. razreda 3 gld. 30 kr. Pri
senozetih od I. razreda 28 gl., od II. razreda 20 gl.,
od III. razreda 14 gl., od IV. razreda 7 gl. 50 kr.
in od V. razreda 3 gl. 50 kr. Pri vrtilih od I. razreda
35 gl., od II. razreda 25 gl., od III. razreda 20 gld.
in od IV. razreda 16 gl. Pri vinogradih: od I. raz-
reda 30 gl., od II. razreda 25 gl., od III. razreda 20
gl., od IV. razreda 15 gl., od V. razreda 10 gl., od
VI. razreda 6 gl. in od VII. razreda 3 gl. 50 kr. Pri
gozdi: od I. razreda 7 gl. 75 kr., od II. razreda 6
gl. 25 kr., od III. razreda 5 gl. 25 kr., od IV. raz-
reda 4 gl. in od V. razreda 2 gl. 30 kr.

V III. vrstilnem odseku pri njivah: od I. raz-
reda 18 gl., od II. razreda 15 gl., od III. razreda 12
gl., od IV. razreda 10 gl., od V. razreda 8 gld., od
VI. razreda 6 gl., od VII. razreda 4 gl. in od VIII.
razreda 2 gl. Pri senožitih: od I. razreda 20 gld.,
od II. razreda 15 gl., od III. razreda 10 gl., od IV.
razreda 7 gl., od V. razreda 3 gl. 50 kr. in od VI.
razreda 2 gl. Pri vrtilih od I. razreda 22 gl., od II.
razreda 16 gl. 50 kr., od III. razreda 12 gl., od IV.
razreda 6 gl. in od V. razreda 4 gl. Vinogradovni-
ma III. vrstilni odsek. Pri pašnikih od I. razreda 3
gl. 50 kr., od II. razreda 1 gl. 50 kr., od III. raz-
reda 50 kr. in od IV. razreda 25 kr. Pri gozdi od
I. razreda 4 gl. 25 kr., od II. razreda 3 gl. 30 kr.,
od III. razreda 2 gl. 60 kr., od IV. razreda 2 gl.,
od V. razreda 1 gl. 40 kr. in od VI. razreda 1 gl.

Na podlagi odmerjenega čistega prinosa bomo
morali v bodoče davke plačevati. Iz tukaj podanih
številk čast. bralci lahko razvidijo, kako škodo bodo
v bodoče imeli, če je njih zemljišče previsoko cenjeno
za en razred. Hajd tedaj na delo; vsak naj pregleda,
če mu je prav cenjeno, premerjeno, izračunano itd.;
kajti le bedecim so pisane postavbe. F.

Iz Ajdovščine 29. marca. (Izv. dop.) Gospo-
du dopisniku iz Ajdovščine od 23. marca v zadnji
številki „Soče“ naj pove, da mi ne gre ni za agi-
tacijo, ni za osebnosti, ampak za stvar — za blagor
občine, ktere najimenošniški interesi so zdaj zelo za-
nemarjeni. Istina je, da se pri nas nikdar ne napo-
vedujejo javne seje, kakor bi se morale, posebno ke-
dar gre za ustanovljenje občinskih računov in pora-
čunov; istina je tudi, letošnji proračun od današnje-
ga dne še ni potrjen, in da zgubi občina vsled
tega občinsko užitrino vina in mesa
za cele tri mesece, kar ni malenkost; istina
je, da je to zakrivila edino le nemarnost ob-
činskega urada. Istina je dalje, da je županstvo pla-
čalo 115 gold. prehranitnine za blazno osebo, česar
bi se bilo lahko obranilo po državni postavi od 17.
februarja 1864. št. 22. Istina je, da morajo više o-
blastnijske kazni strahovati naš občinski urad, ker
ni skoro nikdar odgovora o pravem času, in ker se
skoro nobeno v službenih zadevah dano povelje ne
spolni v določenem obroku. Resnica je tudi, da je
tukajšnji obrtnik J. vložil pritožbo zarad neke samo-
vlastne stavbe uže septembra meseca lanskega leta,
da je pozneje v isti zadevi še z dvema vlogama na-
prosil slav. dež. odbor, naj mu priskrbi rešitev, da je
deželni odbor v ogib kazni zapovedal županstvu, naj
vzame stvar v postavno obravnavo — pa da vse nič
ne pomaga: Gospod J. ni persona grata pri žu-
panstvu, torej naj čaka in trpi krivice. Vse te za-

Ajdovec.

S Krasa (Izv. dop.) Oč dne do dne je Kras nerodovitniši, kajti huda burja odnaša še ljutejše dobro prst v silno, požrešno morje. Ubogi Kraševac kaj bo s teboj!

Popotnik tujec ne vpisuje zastoj tvojega ozemlja puščavam sveta. Ali pa nisi te nezgode sam kriv? Mesto suditi, neusmiljeno, pogubonasno sekiro vabiš, ter vihraš po tem, kar ti je tvoj prednik s trudom zasadił ter prihranił z največjo skromnostjo.

Tužna majka Slava! Kako nillo gledaš neusmiljeno burjo nemčurstva, ki odnaša od dne do dne hujše ko nekdanj dobro, staro rodoljubje in slovensko prepričanje v nezasitno, požrešno morje.

Kako se jokaš, ko moraš gledati lastnega sina, ki neusmiljeno udriha in tepta najsvetejše, najdražje svetinje svojih pradedov. O bogme! Ali te ni še zdramil mili pogled njen? Ali boš še vedno delal sitnosti in zapreke v svojo pogubo in propad našim vrlim slovenskim in slovanskim državnim poslancem? Oni se borijo z levsko hrabrostjo za naš mili jezik, ti ga pa spodrivaš ter nadomeščuješ z nemčuskim; oni se potegujejo za slovenske oziroma slovanske uradnike; ti pa nemčurske častnim udom imenuješ!

Da niso oni visoki gg. našega duha, ni zameriti; da pa so nasprotniki našim opravičenim zahtevam, ni odpustiti.

Da so nasprotniki, so pri večih prilikah pokazali. — Še celo nedolžni besedici „živijo“ žugajo se zaporom.

Kakor smo pri vsakem enakem izrednem dogodku opozorili naše državne poslance, tako naj bo tudi meni dovoljeno sledeče: Nikar se toliko ne trudite; če bi tudi Vi spravili najboljše slovenske rodoljube na ministerske stole, dosti bolje bi ne bilo, če ne začnemo sami delati. Kaj menite, da bi nas slovenski ministri silili s kaznijo uradovati slovensko ter po slovensko oziroma, slovansko obnašati se? Bi ne bilo dostojno.

Iz navednega se razvidi, da je treba (brez zapeljivega hrepenenja po kakem priznanji) — da začnemo delati sami in sicer na podlagi trdni — ta pa je domača.*)

Z Dunaja. (Izv. dop.) (Fister) (Konec.) Na Dunaji sem tudi jaz bil nekolikokrat v Fisterjevi družbi, navadno v gostilni, kjer nas je bilo Slovencev in drugih Slovanov dokaj zbranih okolo Fisterja. Slovenci so mu nazdravljali zaporedoma, in Fister je odgovarjal; ali to se je navadno še le takrat zgodilo, ko je kazalec kazal na enajst. Kaj je Fister v tej družbi govoril, zdi se mi tako imenitno, da ne bi tega rad zamolčal.

Fister je bil že star in ves potr, ali še vedno častna postava z lepim organom. Ker smo ga neprenehoma prosili, naj nam kaj pove iz svojega življenja, dal se je pregovoriti. Komaj da je mogel vstati, tako je bil potr. Prigovarjali smo mu, naj sedé govori. „V tako čestiti družbi se ne sme sedé govoriti“ odgovoril nam je stari rojak, ter se je privzdignil in jel v kranjski slovenščini tako gineno govoriti, da smo kar strmeli. Bil je mož iz stare dobe, na katerega ni deloval napredek naše mile slovenščine. Govoril je slovenski, kakor se je doma naučil, ali dobro. Za to nam je tožil, da smo mi čisto drugačni Slovenci, kakor je on bil, ko je še mlad bil, da drugače govorimo, nego Kranjci sploh govoré. Fister je še besedo kranjski rabil za pojem slovenski, kakor nekedaj Preširen. Skoro se je možu dozdevalo, da tako ni prav, kakor mi zdaj govorimo. Mej nami je tedaj v tem oziru bila velika razlika; pa sporazumeli smo se precej, češ, da tako mora biti, da je to napredek.

„Moja gospoda“, pravil nam je Fister navdušeno in mirno, jaz sem Ameriko zapustil, ker sem upal, da je sedaj razmerje v Avstriji drugačno, da bom torej tudi jaz odslej mirno v Avstriji živel. V Ameriko sem zato pobegnil, ker so me jeli preganjati v Avstriji; ali zato sem bil jako kaznovan, ker sem moral pobegniti v tujo deželo, kjer se mi je slabo godilo“. Tu je starca otožnost prijela. Ali naglo nato je povzdignil svoj glas rekoč: „Prijetelji, kri ni voda. Ljubezen do domovine je tako vkoreninjena v človeškem srci, da je ne more zabiti. Vest mu pravi, da se mora vrniti k svojim domu. Tako je tudi mene vedno vleklo v Avstrijo, katero bi še rad videl. 'Moja gospoda, kri ni voda'. Te besede, kri ni voda, je Fister tako patetično povdarjal, da nas je moral prepričati, da Fister goreče ljubi Avstrijo. On je ljubil tudi slovenski narod in bil je Slovenec, saj tudi tega sam ni tajil, ampak v naši družbi je povdarjal, da je

*) Vaši rojaki v Sežani, Komnu itd. so pa drugega pre-pričanja. Ubogi kraški sinovi kmečkega rodu, ste prenzizki, da bi mogli umeti visoko gospodo Vaših trgov. Ur.

bil ein deutscher Krainer, kein Slovene. To je izmišljena trditev. Ne dolgo tega je Fister govoril na dijaškem komersu na Dunaji. Mnogo je govoril o svobodi, ker Fister o tem predmetu jako rad govori. Nemški dijaki so tako prežali, kedaj bo Fister „Deutschthum“ povdarjal, da bi mu plokali in „prosit“ upili. Ali Fister tega ni storil, ker tega Slovenec Fister storiti ni mogel.

Njegov sprevoz je bil sijajen. Mnogo dijakov ga je spremljalo do groba na centralnem pokopališču. Dijaki bodo nabirali doneske za nadgrobni spomenik.

Zadnje dni so ga Nemci podpirali. Mi Slovenci smo to kar popolnem zanemarili. Škoda. Ko je Fister na Dunaji v siromaštvu živel, nameravali smo nekteri Slovenci iti k cesarju prosit ga, naj podeli našemu rojaku pod stare dni podporo. Fister nam je pritrdil, da ga naše podjetje veseli rekoč, da samo od rojakov rad dari vzame, če bodo kaj zanj storili. To je zopet dokaz, da se je Fister čutil Slovenca, ker je znano, da mu je dunajski magistrat ponudil prosto stanovanje v siromašnici, česar pa Fister ni hotel sprejeti. Škoda, da mi svojega naklepa nismo izveli. Vsaj potruditi bi se bili morali. Fister je mislil, da se še danes v Avstriji ni zabilo, kako je on nekdaj govoril za svobodo, resnico in pravico, zato nam je rekel, da ne upa podpore od cesarja. Jaz pa mislim, da bi se bilo ravno narobe zgodilo, saj vemo, da je naš cesar velikodušen in blag vladar. Obžalujem tedaj, da se nismo nič potrudili. Podpirali nismo dragega rojaka, ali ne opsojumo ga in čislajmo ga; živel je v različnih okolištinah, boril se je za svobodo in pravico človeštva, kar mu je bilo prvo, in vrhu tega je ostal zvesti sin slovenskemu narodu.*)

Dostavek. Fister je spisal v nemškem jeziku : „Memoiren vom März 1848.“ Dva zvezka, izšla v Frankfurtu l. 1850. Na Dunaji je spisal l. 1878: „Mentor des studierenden Jünglings“. Zapustil pa je nekoliko literarne zapuščine; o vsebini se še nič ne ve.

V Belgradu,)** 25. marca. (Izv. dop.) (Srbska železnica. — Katoliška cerkev. — Vesel dan.) Kedor je videl v Madjarski agitacijo pred volitvami v drž. zbor, ta si more obrazovati (vorstellen), kako je bilo pri nas poslednje dni pred končanjem debate o železnici v skupščini in pred glasovanjem. S prenosom in jezikom delalo se je za Bontu-a (Bontoux-a) in proti njemu. Samo topli se nismo. Pa zakaj bi se tolkli, vsaj je bilo dosti tepeža na Drini, Javoru, Djanisu, Sumatovcu, Pandiralu in Babiniglavi, kjer počiva v društvu naših dušmanov 26.000 najboljih sinov Srbije. Skoz tri dni smo čakali od ure do ure, kdaj bo debata končana. Se-le v torek o poludne se je začelo glasovanje. Bližnje ulice so zaprli zandari, da ne bi bilo nemira, kakor v ponedeljek zvečer. O polu dveh je bilo glasovanje končano: 97 glasov za Bontu-a, 57 proti njemu in 5 jih ni glasovalo. Tiho so se razšli poslanci, vsak misleč, da je spolnil po svoji vesti svojo dolžnost. Ali 500 telegramov, ki so bili poslani se tisti dan Bontu-u, kakor čestitke, jasni so dokaz, „da ni toliko gnjilega v Denemarku“.

Pred odlazkom (odhodom) pripovedal mi je Bontu, da je bilo nekoliko zastopnikov katoliške občine, ki so ga prosili, da na podlogu berlinskega kongresa stori pri katoliški merodavni cerkveni vlasti korake, da se zida tukaj katoliška cerkev. »Pet tisoč katolikov, pravijo v memorandumu«, živi nas tukej brez cerkve in dušnega pastirja itd.

Res je žalostno, toliko občin brez cerkve in duhovnega. V avstrijskem poslanstvu je sicer mala kapelica in duhoven, ali to ni dovoljno, kajti v kapelo ne more več kakor 90—100 ljudi, torej je cerkev potrebna. Ker je Bontu stvar v roke vzel, morejo katoličani upati, da bo stvar tudi dovršil. Vsakemu svoji

Po dokončanem glasovanju o železnici raznesla se je novica kakor blisk po mestu; inženirji in delavci, ki tukaj čakajo na delo, nekateri po več mesecev razveselili so se, in kamor si prišel povsod, si mogel videti veselih obrazov. Po gostilnicah mogel si slišati vsakovrstnih pesem in zdravic. Siromaki! dosta so čakali. Po največ so prišli sem brez novcev, misleč, da bodo dobili tukaj precej dela, pa so morali čakati in glad trpeti, da je strahota. Milo se je storilo človeku, ko je videl ljudi lepo oblečene z belimi rokami za nekoliko drobiža pred hišami drva sekati. Ali ni bilo drugače, živ človek v zemljo ne more... Kmalu bo tukaj več stavev (tujcev) ko domačinov; vsaka ladija prinese raznih narodnosti.

*) Naš dopisnik po svojih ne starih skušnjah sodi in piše tudi „Soči“ o Fisterji; drugi imajo druge skušnje in druge sodbe. Mi sami rajši mišle sodimo nego ostreje, kjer razmer in povedov ne poznamo misljenj in dejanjem pokojnikovim. Na Gorickem poznamo može, katerim je bil Fister v Gorici učitelj. Ako bi se bil kdaj teh gospodov prvi oglasil ali v „Novicah“ ali drugod, pa bi ne bilo treba popravištaj vtisov in napak, ki prihajajo iz popisov po drugih listih in tudi iz „Soče.“ Gospoda! zakaj držite križem roke, kjer naj bi se tudi sami zgenili in gibal! — Popravka prinesemo. Ur.

*) Z veseljem smo prijeli iz prestolnice srbske ta izvirni dopis. Dopolnilnik je po duhu in po krvi Srb in Slovan in je velik gospod na Srbskem. On u me in piše slovenski, in denašnji dopis je tak, kakoršnega nam je poslal v slovenskem jeziku. Obetal nam je dopisovati večkrat o srbskih razmerah. Izrekamo mu v svojem in št. bralcev imenu odkrito srčno zalvalo. Dobro došel!

Ur.

Politični pregled.

V naši gosposki zbornici je njen predsednik Trautmannsdorf izrekel z gorkimi in ginljivimi besedami svoje obžalovanje nad umorom carja Aleks. II., in vsi udje so ta izraz odobrili in priznali, da so vstali. Ta izjava napravi velik in toliko boljši vtis, kolikor hujše so razmere v zbornici poslancev, kjer se je bilo bati škandalov, ko bi se bila o pravem času taka izjava storila.

Vojna Krajina se kmalu pridruži Hrvaški. Strankarstvo tudi Hrvaško razjeda. Med vlado in poslanci so boji in praske. Stranke so si v laseh tudi po lastnih glasilih.

Fzgm. vojvoda Württemberg je dal svojo
ostavko kot načelnik vojaške in civilne uprave
v Bosni.

Car Aleksander III. čuti, da je tudi njegovo življenje v nevarnosti. Zato pa je v posebnem manifestu določil, kakó mu imajo slediti najprej sinovi ali pa njegov brat Vladimir, ako bi on nagloma zgubil življenje.

Vladarji evropski so poslali svoje sinove, brate ali pa najvišje osebe k slovesnemu in velikanskemu pogrebu cara Aleks. II. Nesreča se ni prigodila nobena. Nemški prestolni princ je bil sam nazoč, in je v Petrogradu imel priliko povdarjati, da Nemčija ostane v starem prijateljstvu z Rusijo tudi zanaprej. V obče videti je pruski Nemčiji, da se kar sili z dobrikanjem novemu carju. Ta zveza je pa Nemcem tudi potrebna zaradi Francije. Od druge strani pa se Nemci že bahajo proti Avstriji, češ, da te države se ne bodo več oklepali, kakor kolikor je potrebujejo. To smo pa že od nekdaj vedeli, da Nemčija nas vporablja samo za svoje namene, kedar koli ji sila preti; potem nam pa hrbet obrača, če nas poleg ne grabi.

Vendar pa se kaže, da v prvi vrsti naš cesar sam gleda tudi na prijateljstvo z Rusijo. Tako je naš cesar z lastnoročnim pismom ukazal, da naj se ulanski polk št. 11 v večni spomin imenuje po Aleks. II. in nadpolkovniški imetnik tega polka bo Aleks. III. Pešni polk št. 61 pa bo imel zanaprej ime Aleks. III. In rano- go, mnogo drugih znamenj kaže, da bo Avstrija živila v prijateljstvu z Rusijo.

Ruski Poljaki se približujejo Rusiji in Rusi Poljakom. Nemčiji pa to ne gre po glavi, in začela je v svojih listih Poljake obrekovati.

V Srbiji je zmagala vlada v skupščini z železniško pogodbo, katero je sklenila z Bonituom, vodjem francoske družbe, ki ima v Avstriji zdaj velik vpliv. Ta družba je ponudila najugodnejše pogoje, in zato so Srbi veseli, kakor poroča naš beogradski dopis.

Rumunija je postala neodvisna kneževina takrat ko Srbija. Že dolgo časa so se pogajali Rumunci pri vevlastih, da bi se ne upirale, ko bi Rumunci podelili svojemu knezu kraljevski naslov. In zdaj se je to kar nagloma zgodilo. Rumunija ima svojega kralja. Nasledkov političnih ne bo imelo to povišanje, vsaj takó brž ne. Pomisliti pa je, da je rumunski kralj Karol I. iz Hohenzollernske rodovine. Avstrija ima za sosede Hohenzollerce v veliki Nemčiji in v Rumuniji! In proglasili so Rumunci svojega kneza za kralja ob istem času, ko so Rusi umorjenega carja-osvoboditelja položili v rakev! Nepristojen moment za Rumunce, ki imajo biti Rusom hvaležni.

Na Francoskem hoče Gambetta volilni red spremeniti tako, da ga toliko gotoveje izvolé v prihodnje za predsednika republiki.

Francoska si je izposodila milijardo frankov največ za gospodarske potrebe. Brž jih je dobila, ker ima veliko zaupanja.

Boerci v Transvaalu, v južni Afriki, so se pomirili z Angleži. Imeli bodo popolno samoupravo pod najvišjo oblastjo angleške kraljice. Boerci so sami zadovoljni s temi pogoji.

Pismo

Predragi prijatelj!

Ali se spominjaš še najinega lanskega prepira zaradi sanj? Ti si zmerom trdil, da v sanje ne veruješ, in zastonj sem Ti jaz dokazoval, — Tonček si bil, Tonček si ostal! — Da ne bodeš pa vedno neveren, ampak veren Tonček, poskusiti hočem še enkrat z mojimi dokazi, morda postanesh vendar iz Savla Pavel. — Torej slušaj:

Sanjal sem nedavno, da stopam po isterskih mestih, enkrat se mi je dozdevalo, kakor bi bil v Piranu, včasih pa Kopru. Jaz, kakor veš, korakam po svoji stari navadi mirno ter zamišljeno, sam ne vem kam, — tako se mi je sanjalo. — kar na krat počel petarda, jaz, se ve da osupnen, se ustrašim. Pa ko bi to bilo dovolj? pa še dobro se ne rešim iz čudnega položaja, že počel druga, tretja itd., vse kličejo na pomoč „neodrešenec“. Nakrat sem v Trstu „na šanci“, in v začudenje najdem tu gori eks. Depretisa, ki je z daljnogledom, kateremu je pa eno steklo manjkalo, opazoval istersko obrežje. Mnogo nas je bilo nazočih, in hudovali smo se po slovenski, da se g. namestnik ne preskrbi z boljšim daljnogledom, pa vse nič ni pomagalo. Eks. namestnik ostal je pri starem razbitem daljnogledu, potrudil se ni na mesto, da bi stisnil, kaj se godi. Človeški čuti sezajo tudi samo do neke gotove meje, in če se jim ukaže, mnogo manj store, nego jim narava dovoljuje.

Ker so ostali vsi čuti namestnikovi otrpneli, ali rekel bi, nemi, ostalo je vse pri starem; le državni poslanci oglašili so se v državnem zboru, ter naravnost rekli, da vlada tržaška ne pazi, kaj se krog nje godi. Gledé „irredente“ pa so neki rekli, da se nič ne stori, da bi se pregnala ta sanjarska druhla. Na to pa so se našli taki, ki hočejo Depretisu pomagati, kter mu nekaj časti in lavorovih vencev okrog po deželi nabrati. In res, eni udarili so jo v Bovec z oprtnjakom, drugi pa z naročno cajno. Kakor bi jajca brali, šli so po Krasu in v kratkem prinesli so mu v opertnjaku in cajni vse polno zaupanja časti in slave. NB! Ker pa so vedeli, da ne opravijo pri inteligenci nič, lotili so se nevedčega kmeta, ki bi dal za skledo leče poln koš diamantov. To sem sanjal, predragi prijatelj, in ko bi Te sedaj prašal, ali se ni vse to zgodilo? Ali mi pritrdiš? Veruješ li zdaj v sanje? Za boga! piši mi, če si vendar enkrat prepričan o resničnosti sanj?!

Kar se mi je sanjalo, vidiš, dragi Tone, spolnilo se je tudi vse.

Kdor je na Veliko noč rojen pred solničnim vzhodom, ta je, kakor pravijo, poln preroškega duha, tedaj izvirajo moje lastnosti preroške morda od tod, ker sem bil rojen — ravno dan Velike noči?

Pustiva sanje in obrniva se kam drugam. Veš, Tone, 24. t. m. je sklical g. župan komenski občinske starelšine v sejo. Ker so pa naši starelšine, kakor jih poznaš, zelo prebrisane glave, ni jim nikedar potreba poslati dnevnega reda, da bi se za sejo pripravljali in pomislili kaj, ampak kakor delajo zmerom, podpišejo okrožnico, katera jih vabi k seji ta in ta dan, in to zadostuje.

Navade nima g. glavar sežanski, da bi prišel v Komen kar nevedoma; ali 24. t. m. prišel je kar tako, da nihče ni vedel po kaj. Pa ni zamera, saj veš, da taka le gospoda se rada malo prezrača. G. glavar udeleži se obč. seje, pri kateri se je sklepalo, da odsehdob morajo ne le voliti, ampak tudi vozne krave „robotiti“. Med družim predlaga mirni gosp. Miroslav Švara, naš novi župan, čisto po novem in čudno dišeče, da se volita eks. grof Coronini in eks. bar. Depretis za častna občana. No, saj veš, da grof Coronini je v deželi obče poznan, spoštovan in ljubljen gospod, plemenitaš v pravem pomenu besede, ki se je že mnogo trudil in žrtvoval za blagostanje Primorske. Tega gospoda pozna naš kmet, če ne osebnost, vendar po imenu prav dobro, in je povod znan kot pravičen in pošten človek in ljubljen od vseh stanov; zato nas je vseh zelo veselilo, da so ga imenovali za častnega občana komenskega. Zakaj pa so podelili častno občanstvo tudi bar. Depretisu, si ne vemo razlagati, ker nima za nas nikakih zaslug.

Zasluge pač ima, ali take, kterih se veselé samo naši hudi nasprotniki. Ljudske šole na Krasu so temu živa priča. Kako tedaj pride b. Depretis v Komnu do častnega občanstva? Videli so neki krogi, da gredo državni poslanci bar. Depretisu za kožo, ter, da bi znal danes ali jutri biti vsled zadnjih dogodkov v državnem zboru premeščen z obsodbo, da je za Trst premičen in premalo energičen; zato pa delajo na vse kriplje, da bi mu slavo in čast zadobili pri kmečkem, nezrelem ljudstvu, ki vse uboga, kar se mu ukaže, sebi v posebno milost, visocemu gospodu v odrešenje! — Da je to tako, dokazem. Ti, dragi Tone. Evo:

Cital si govore dr. Vošnjaka, kaj ne? Strah tržaške vlade je torej opravičen.

Da to imenovanje častno ni delo našega ljudstva, ampak nekih krogov, je tudi gotovo, prvič ker naše ljudstvo ne bi poznalo Depretisa, če bi se ne bil pokazal lansko leto osebno; tisti dan ga je videlo in tako pozabilo nanj, kakor bi ga na svetu ne bilo.

Potem, dokler ni bilo glavarja v Komen, ni nihče vedel za to imenovanje in še celo pred sejo ne.

Pomislil le, dragi Tone, ko bi bil kdo ugovarjal, huda bi se mu bila zgodila, ker glavarjevi volji ne sme nihče protiviti se. — Zagotovim Ti, dragi prijatelj, da ne eden vseh 18 nazočih starelšin ni vedel. Zakaj ga volé, ker zasluže Depretisove jim niso bile našete, in če jih danes prašam, še za ime njegovo jih polovica ne vé. Naši starelšini bili so za takrat orodje nekih krogov, in bili so se sami s svojo palico po obrazu. Ko bi bili oni dan predlagali, da se ima imenovati tudi kak možak, ki bi bil tujec, za častnega občana, ravno tako pohlevno in od strahu vstalo bi bilo to usmiljenja vredno orodje se sedežev in prikinalo, da se le nekaterim ne zameri in omenjeni bi bil postal komenski častni občan, za Komen posebno čast. Tako žalostne ramere so pri nas, dragi Tone.

Kedar bo hlapom pihal proti severju z Depretisom, in če se mu bode očitala mlačnost gledé „irredente“, kar kazal bo skozi okna: Evo, Vam, gospoda, lavorove vence, evo Vam, nezadovoljnič Vošnjak in slovenske poslaniške krive priče, polno diplomov! Zalibog, žalostno, pa resnično vse tako, kakor Ti prorokuje danes

Tvoj zvesti prijatelj
Silvester.

Sveto pri Komnu, dne 27. marca 1881.

Domače stvari.

Čitalnična podružnica v Gorici vlnudno vabi vse p. n. društvenike podružnice in čitalnice k predavanju: „Prednosti slovanščine za izrejo otrok in življenje“, ali: „Kako dobičke imamo, da smo rojeni in odgojeni kot Slovenci?“ O tem bo govoril g. France Podgornik v nedeljo 3. aprila ob 7. uri zvečer v čitalnični dvorani. Po predavanju bode domača zabava v Fajferjevi gostilni.

Prešlo nedeljo udeležilo se je predavanja razmerno mnogo poslušalcev in poslušalkinj. G. Klavžar je razpravljal in pojasnjeval ob kratkem začetek slovenski zgodovini, in se je razmerno in primerno daljša mudil pri staroslovensčini kot pismenem jeziku. Obširniše bo govoril o svoji nalogi (O narodnem gibanju goriških Slovencev), ko pride zopet na vrsto.

Po predavanju so se poslušalci in mnogo drugih domačincev zbrali pri Fajferji, kjer so goste dolgo kratkočasili pevci. Vmes je občinstvo oživljalo tudi nekaj zaresnih in šaljivih napičnic. Društveniki so se veselo zabavljali in kazali, da jim je mar poslušati in sprejemati glasove in misli o narodni stvari. Brez vsake prenapetosti so se pogovarjali in obnašali po domače in dostojno. In to je najlepše in najboljšje upanje, da se narodni duh poprime še mladega društva.

Dasi nimamo danes namena, spomnimo naj, da so naši narodnjaki veliko zakrivil, ko so opuščali poudčevanje ljudstva po čitalnicah. Velik, ako ne glavni vzrok, da so propadla naša narodna društva, je iskati ravno v tem, da so se izobraženi narodnjaki nesli previsoko, in da se niso ponižali do stopnje, na kterih naše ljudstvo potrebuje in pričakuje poduka v zaresnih predavanjih ali domačih govorih in pogovorih. Petje je tudi zares in v prvi vrsti potrebno za probujenje, tedaj za začetek; potem pa se morajo pridruževati tudi pozitivnosti ali določnosti v pomnoževanju vsakovrstnih nauk in spodbud. Zato želimo, da bi goriška podružnica v prvi vrsti življala zaporedoma vsako leto ob svojem času kolikor mogoče mnogo pojasnjevanj na to in ono stran v raznovrstnih govorih. Zato pa bi želeli, da se izobraženi narodnjaki oklenejo tega društva in mu vsak po svoje podeli onih sadov, za ktere se je najbolj trudil. Za ljudstvo delovati ni sramota tudi z najvišje stopnje. Glejmo na stvar, in zmagamo vse predsede ali formalne zapreke!

Podporno društvo — v Gorici laško osnovano — imelo je 27. t. m. sejo, in je predsedoval društveni načelnik, mestni župan. Obžaloval je, da ima društvo premalo udov. Meseca julija bodo obhajali 15 letnico in se jim bo blagoslovila društvena zastava.

Mestno starelšinstvo in municipij v Gorici, našemu listu ne pošljeta nikdar svojih naznanil in sklepov. Kar koli objavimo, moramo hoditi v laške liste ali pa na mestne zidove prebirat in pobirat mestne novice. Razloge naj vsak Slovenec išče sam.

V goriškem mestu je po poslednjem štetju 9018 moških in 10.374 ženskih. V mestu samem je 7419 moških in 8632 ženskih. Ostali so na gradu, v Prestavi, na Cingrofu in v mestni okolici.

Ljubljana šteje po novem štetju 24.618 prebivalcev. Vpisalo se jih je za „umgangssprache“ 5422; ostalo jih je kot Slovencev 18.313! Dasi so mnogi izbrali si „umgebungssprache“, kakor je nekdo rekel, je vendar dokazano, da je Ljubljana slovenska. Gorica in Trst sta zgubila razmerno veliko več naših ljudi. „Sl. N.“ pravi, da po vsem Kranjskem s Kočevarji vred ni nad 30.000 Nemcev. In vendar kdo vlada v

Ljubljani in na Kranjskem? Po tem naj se kdo goti, kakor da bi ne bili Slovenci pohlevni ljudje!

„Edinost“ graja tudi „Novice“ in „Slovenec“ posebe, da zagovarja najnovejo politiko nekih goriških trgov.

Iz Komna nam poročajo: Dne 23. t. m. našli so v lastni hiši mrtvega Antona Makovca. V hiši stanoval je sam, in ko se je 21. t. m. zvečer pijan vračal domu, padel je neki po stopnicah in se ubil.

Občni zbor političnega društva „Edinost“, ki je imel biti 3. aprila v Komnu, je zaradi nekterih zahtev odložen in se bo do časa posebe naznanilo.

V Kopru so 13 letnega Viktorja Timolinija krivega spoznali, da je bil ondan on vrgel petardo pred pivarno „k Radeckemu“, in so ga obsodili na tri tedne v zapor.

Posestniki pozor! Naš deželni odbor je te dni opozoril vsa županstva, da smejo c. k. okrajne komisije za uravnajo zemljiškega davka izročevati občinam proti plačilu dotičnega stroška odpise razkazov zglednih zemljišč, na katerih podlagi so se razredila zemljišča pri novi vcenitvi.

Ker je zdaj razglašen obrok za ugovore (reklame) proti napačnemu vcenilu v razrednem cenovniku ali tarifu, je neobhodno potrebno poznati zgledna zemljišča, da se zamorejo primerjati z njimi tista zemljišča, gledé katerih bi kazalo podati ugovore.

Županstva bodo torej ravnala v veliko korist svojih oskrbovancev, ako si priskrbé pri c. k. okrajni komisiji razkaze zglednih zemljišč svojih občin, da jih bodo laže pregledovali posestniki.

Tomin se hoče neki sam sebe spoštovati. Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da v Tominu niso oni teden nikomur podelili častnega občanstva. Sklenili so samo svoje zaupanje izreči grofu Coroniniju. Po takem se je bila zanesla po krivem novica tudi o Tomincih. Upamo pa tudi, da ostanejo možje v svoji politiki, in da jih ne ne bo treba obsojati, kakor Bovečane, Sežance in Komence. Poslednje neki takó glava boli, da vsi molče. Vsaj v tem imajo prav.

„**Tribüne**“, avtonomistič, vsem avstrijskim narodom pravičen list, ki tudi pravice Slovencev krepko zagovarja, izhaja po dvakrat na dan in je največji list med dunajskimi dnevniki in vedno poln jedrnatega gradiva. Ta list smo že priporočali, in je iskrena naša želja, da bi se med našimi izobraženci razširil. Zlasti pa naj tudi v Gorici zahtevajo narodnjaki, da se po kavarnah naroči. Slovenci dajo mnogo zaslužka kavarnam, in imajo pravico terjati tak list. Kakor v Gorici, neki tudi v Trstu ni lista videti, kjer bi moral biti.

„**Sl. N.**“ je imel z Dunaja včeraj sledeči telegram: „Zindlerju je šolsko nadzorstvo za Kranjsko odvzeto, Smolej je imenovan za nadzornika.“ Napredek!

G. vitez Vesteneck hoče „**Tribüne**“ tožiti. Ona se pa te tožbe veseli, ker bo imela priliko povedati o tem vitezu mnogo, kar je bilo na Kranjskem prepovedano. Pravijo, da bo ta g. kmalu kopita pobral s Kranjskega.

G. Mih. Herman, dolgoletni poslanec za ptujski okraj na Štajerskem, postal je svetovalec dež. sodnije.

Na kmetijski šoli se nahaja več sto sajenic prekristne trsike, katere zamorejo gospodarji brezplačno prijeti. Oglasé naj se pri vodstvu slov. oddelka deželne kmetijske šole v Gorici.

Odbor katoliškega društva v Ljubljani poziljati tudi Slovence, naj bi se z drugimi Slovani vred meseca malega srpana podali v Rim, da se zahvalijo papežu Leonu III. za preslavno encikliko o ss. Cirilu in Metodu. Kdor bi se hotel udeležiti tega romanja, naj svoj sklep naznani gosp. proštu dr. Jarcu, predsedniku katoliškega društva.

Razne vesti.

V mestu Nici (Nizza) je pogorelo operno gledišče. Plinova svečava je imela slabe cevi, in raztresile so se, ravno zvečer, ko je bilo že mnogo občinstva zbranega. Mnogo ljudi ni moglo zbežati, in že nad sto mrličev so izlekli iz podrtij. Pravijo, da to nesrečo je pripisovati samo zanikernosti ondotelega mestnega zastopstva. Na Dunaji so začeli vsled te nesreče brž pregledovati, ali je svečava po glediščih brez nevarnosti.

V Parizu je zgorela ondan tudi velike zaloga (magazin), ki je bila vredna več milijonov goldinarjev.

Karol Weyprecht, imenitni popotnik, ki je s tovarši našel pred leti takó imenovano Franc Jožefovo deželo daleč tam gori na severju, je umrl v 42. letu svoje starosti.

Pozor.

Slavna cerkvena oskrbnitva in v obče vsi, ki se zanimajo za moje izdelke voščene svečave, se spominjajo razgovorov, v katerih sem se razgovarjal v tem listu jan. 1879 proti gospodu Jakopu Palla iz Kormina in prav za prav z njegovimi pooblaščevalci gospodi G. Reali in dediči Gavazzi, izdelovalci sveč v Benedkah.

Ta prepir, oprt od moje strani na neoporečna dejanja je dal povod gospodom G. Reali in dedičem Gavazzi, da so po edinem založniku v Avstriji, gospodu Jakopu Palla, pri c. kr. okrožni sodnji v Gorici napeli proti meni tožbo zaradi razžaljenja časti.

Toda po 20 mesecih, ko so tožniki skušali vsekako doseči svoj namen, mi je v zadoščenje, poročati gospodom mojim kupovalcem in prijateljem, da poskušnja, kateri so dali povod moji nasprotniki, obnesla se je povsem v dobiček mojih izdelkov in na obsodbo izdelkov mojih nasprotnikov, potrjujoč po takem resnico na moji strani in sileč moje nasprotnike odstopiti od tožbe.

Omejujem se zdaj priobčiti spodej določbo (dekret) c. k. okrožne sodnije pridržujoč si pravice natanko prijaviti vse akte te pravde, v katerih se najjasneje pokaže, da je bila resnica vselej na moje strani.

V Gorici, 26. febr. 1881.

Alojzij Bader.

N. 191 D.

Gosp. Alojziju Bader od Janeza Nepomuka tukaj.

S tem se Vas opozarja, da je pravda od Jakopa Palla proti Vam začeta zaradi razžaljenja časti s pritožbo 9. maja 1879 N. 2275/191 prenehala v zmislu §. 112 po odstavku R. p. p., ker isti Palla kot zasebni tožnik ni izročil tožbe v postavnem obroku, da si je bil o zaključnji pravde napomnjen njegov namestnik gosp. odvetnik dr. Pavel Frapporti. Torej ste pozvani, da pridete po založene sveče.

V Gorici, 27. januarja 1881.

OD CES. KR. OKROŽNE SODNIJE
preiskovalni sodnik Spongia, I. r.

Svilorejci!

Izvrstno z mikroskopom vestno pripravljeno

Svilodno seme

domačega pšeničnega in belega plemena od daja po 7 gold. unč Franc pl. Gironcoli v Gorici Via Scuole.

Bergerjevo medicinsko

MILK IS MOLE (THEERSEIFE).

Priporočeno po medic. strokovnjakih, rabi se skoro v vseh evropskih državah s sijajnim uspehom proti vsakovrstni nečistosti na polti, posebno proti kroničnim in luskastim lišajem, hramam, nalezljivim hramam, proti rudečemu nosu, odzebljini, potenju nog, prhljaju na glavi in bradi. — Bergerjevo milo iz smole ima 40% smole iz lesa, in se bistveno razločuje od vseh drugih smol, ki se prodajajo. — Da se prekanjanju izogneš, zahtevaj določno Bergerjevo milo iz smole in glej na znani zavitek. — Kot neostro milo iz smole za odstranjenje nečistosti na polti, zoper hraste na polti in glavi otrok, kakor kot neprekosljivo kosmetsko milo za vmiivanje in kopanje za vsakdanje rabo rabi: Bergerjevo glicerina milo iz smole, ki ima 35% glicerine in je fino parfumano.

Cena za kladrsko vrsto 35 kr. s brutno vred. Glavni razpošiljavec: lekarnar G. Hell v Opavi. Glavna zaloga za Gorico pri gg. lekarnarji F. Cristofolletti (Zanetti) in A. Pontoni.

Vabimo na naročbo

na prvi avtonomistički, Slovanom prijazni dvakrat na dan na Dunaji izhajajoči politični časopis

„Tribüne.“

Po dolgoletnih naporih i večkratnih poskusih posrečilo se je slednjič na Dunaji ustanoviti veliko dvakrat na dan izhajajoče glasilo o nemškem jeziku, kateremu je pri zastopanju avtonomističkih idej naloga na sedeži avstrijskega državnega zastopstva delovati za narodno in političko ravnopravnost narodov in boriti se zoper narodna nasilstva.

Dosedanje držanje lista priča o koristi usredotočenega publicističnega zastopstva, in ležeče je na naših avtonomističkih strankah in na slovanskih krogih obče, da se osigura to za splošne njih interese velevažno političko podjetje po moralnem in gmočnem podpiranju, in da po kolikor mogoče največjem razširjenju tega lista ustvari vezilo za narodno svobodo in za pravne terjatve narodnostij.

Zato vabimo vse avtonomističke kroge in vse slovansko razumništvo, da krepko podpira v nemškem jeziku izhajajočo „Tribüne“ in da smatra nje razširjenje za splošno korist.

Pogoji za naročbo dvakrat na dan izhajajočega lista so zelo ugodni in tako preračunjeni, da je to glasilo lahko pristopno v najširše kroge.

Naročuje se: S pošiljavanjem po pošti v Avstriji in na Ogerskem: (Jutranji ia večerni list) za mesec 1 gl. 60 kr., za četrt leta 4 gl. 50 kr., za pol leta 9 gl., za celo leto 18 gl. (Vsak dan dvakratno pošiljanje po pošti stane za mesec 40 kr. več.) Posamične jutranje številke veljajo 3 kr. Posamične večerne številke veljajo 2 kr.

Zaloga „Tribüne“: Wien, I. Domgasse 9.

EDINA ODLIČENA

TOVARNA ZA OCET

F. BAUMGARTNER & Co.
v Trstu.

Odličena z medaljo na svetovni razstavi v Parizu 1878.

Njegov izdelek esence domačega oceta ima davkarijsko spričevalo, ki oproščeje davka po vsem cesarstvu avstro-ogerskem vsled ministerskega privoljenja — blago prve vrste — prav po ceni.

Priporoča svoj izredno dober ocet iz čistega vina.

Glavno zastopništvo za Goriško — pri gospodu

Jožefu Klietsch-u

V GORICI.

MARIJA DOGAN

V LJUBLJANI

„Fournier tovarna“

priporoča lastne izdelke naj lepšega

„FOURNIER-A“.

Le jedenkrat

podaje se tako ugodna prilika, da si za polovico prave cene omisli vsakdo izvrstno uro.

Velikanska razprodaja.

Politične razmere, ki so nastale v celji Evropi, zadele so tudi Švico; vsled teh razmer se je na stotine delavcev izselilo, tako da je obstanek tovarn jako dvomljiv. Tudi največja fabrika za ure, katero smo mi zastopali, se je zaprla začasno, ter nam je zaupala prodajo svojih ur. Te tako zovane žepne ure so najboljše ure celga sveta, kojih okrovi so izdelani iz najfinejšega srebrnega niklja, so izredno elegantno gravirani in giljoširani, ter so ameriškega sistema. Vsled neke vlastne konstrukcije ne more se takaj ura nikdar pokvariti, pade lahko na tla, sme se stisniti, a vendar ura pri tem nič ne trpi.

Proti povzetju, ali vpošiljavi male vsote, katere je pri vsakej baži ur zaznamovana, s katero je plačana le pridejena zlata double urna verižica, baržunasti etui, glavni ključ za ure in delavska plača, dobi vsakdo najfinejšo repasirano uro skoraj na polovico zastonj. Vse ure so natanko repasirane, or garantujemo za vsako uro pet let.

V dokaz gotovega jamstva in stroge solidnosti, prevzemamo s tem dolžnost javno, da vsako nepristoječo uro nazaj vzamemo, in z drugo zamenjamo.

Izpisek ur.

1000 komadov remontoir žepnih ur, katere se pri kozici navijajo brez ključa, z dvojnimi okrovom in kristalnim okrovom, izredno natančno regulovane; razen tega so tudi elektrogalvanično pozlačene, tako da jih nobeden zlatar ne more od pravo zlatih razločiti; z verižico, medaljonom itd. preje jeden komad gl. 25, zdaj le gl. 10,20.

1000 komadov krasnih ur na sidro (ankeruhr) od najtežjega srebrnega niklja, tekočih na 15 rubinih, z emajliranimi kazali, kazalom za trenotke in kristalnim ploščnatim steklom, natančno repasirane; preje jeden komad gl. 21, zdaj samo gl. 7,25.

1000 komadov mobilnih ur na vaje (cylinderuhr) v teških giljoširanih okrovi od srebrnega niklja, s kristalnim ploščnatim steklom, tekočih na 8 rubinah, fino repasirane, z verižico, medaljonom, in baržunastim etuijem, jeden komad preje gl. 15 zdaj le gl. 5,60.

1000 komadov Washingtonskih ur na sidro od 13lotnega srebra, potrjene od o.k. denarnega urada, tekoče na 14 rubinih, elektrogalvanično pozlačene, da jih ne more nobeden strokovnjak ali zlatar od pravo zlatih razločiti; fino na trenotek regulovane in poskušene. Teh ur stal je preje jeden komad gl. 27, zdaj pa le gl. 13,40.

1000 komadov Washingtonskih remontoir žepnih ur, od pravega 13lotnega srebra odobrenega od c. k. denarnega urada, pod najstrožjim jamstvom na trenotek repasirane, s kolešjem od niklja in privilegiranim regulovanjem, tako da ni treba teh ur nikdar popravljati. Pri vsakej uri da se zastonj tudi jedna zlata double urna verižica, medaljon, baržunasti etui in ključ; vsaka taka ura stala je preje 35 gl. zdaj pa samo gl. 16.

1000 komadov ur za dame od pravega zlata z 10 rubini, preje gl. 40 zdaj gl. 20.

1000 komadov remontoir ur od pravega zlata za gospode ali gospé, preje 100 gl. zdaj gl. 40.

650 budnih ur z ropotcem, fino regulovane, dajo se rabiti tudi na pisalni mizi, preje gl. 12, zdaj le 4,80.

650 komadov ur z majatnikom (pendeluhr) v fino zrezljanih gotičkih visokih omarih, navijajo se vsakih osem dni, fino na trenotek regulovane, lepe in impozantne. Ker je taka ura po minolih 20 letih še dvakrat več vredna, naj bi jo imela vsaka družina, posebno ker so s tako uro soba olepša. Te ure stala so preje gl. 35, zdaj se dobi jeden komad za smešno nizko ceno gl. 15,75.

Pri naročilih za ure z majatnikom (pendeluhren) priloži naj se tudi mala vsota.

Naslov: Uhren-Ausverkauf

VON

Philipp Fromm, Uhrenfabrik,

Wien, Rothenthur mstrasse N.ro 9.

Naznanilo.

Na željo vseh županij sežanskega političnega okraja bo občni zbor in pogovor zoper „reklame“ proti cenilnim komisijam dne 14. aprila t. l. ob 10. uri v Gorici v gostilni „pri treh kronah“. Vljudo vabimo tudi druge zastopnike županij iz drugih okrajev goriških. Pogovor bude: V kaki razmeri je goriški okraj v primeri z Istro in s Kranjsko, in kaki pripomočki bi bili nasvetovati in odločiti.

Županstvo Tomaj, 19. marca 1881.

ANTON ČERNE, župan.